

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 130

din 25 Februarie 2010

Sub nr. 3026/IJ/2541/SIP/2010, Inspecția Judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor privind cererea formulată de către domnul Gheorghe Onofreiciuc Dranca, judecător la Tribunalul Suceava, de apărare a reputației profesionale în legătură cu „jignirile, injuriile și amenințările adresate” de către președintele Tribunalului Suceava, domnul judecător Ioan Doru Bunduc.

Deși în cererea inițială, domnul judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca a formulat și alte aprecieri în legătură cu modul de repartizare a sarcinilor de serviciu, vizând aspecte ce țin de managementul instanței și care au constituit deja obiect de dezbatere în ședințele Colegiului de conducere al instanței, la data de 17 decembrie 2009, domnul judecător și-a restrâns obiectul cererii, în sensul că aceasta privește „strict apărarea reputației în condițiile în care faptele s-au petrecut în cursul unei ședinței (de lucru) a Secției comerciale a Tribunalului Suceava”, referirea fiind făcută la o ședință din data de 24 noiembrie 2009.

În susținerea cererii de apărare a reputației profesionale, domnul judecător a invocat următoarele:

La data de 13 noiembrie 2009, împreună cu domnul judecător Cătălin Gheorghe Temneanu, a solicitat Colegiului de conducere al instanței modificarea completului de

recursuri C2R com. (din cadrul Secției comerciale a Tribunalului Suceava), în sensul înlocuirii domnului judecător Neagu Dorin, din cauza lipsei de implicare și a calității slabe a muncii, de natură a le aduce dumnealor, în calitate de membri ai completului colegial, prejudicii competențelor profesionale.

Domnul judecător mai învederează că la data de 24 noiembrie 2009, președinta Secției comerciale, doamna judecător Narcisa Vințilă, a înaintat colectivului de judecători ai secției 4 variante de configurare a completelor de judecată, în care a ținut cont și de solicitarea dumnealor, cât și de propunerea ca președintele Tribunalului Suceava, domnul judecător Ioan Doru Bunduc, să preia un complet de recursuri împreună cu domnul judecător Neagu Dorin, persoană despre a cărei activitate domnul judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca consideră că „este acoperită de către președintele instanței de peste 3 ani de zile”.

În cererea adresată Consiliului se susține că, deși cu ocazia ședinței respective, din data de 24 noiembrie 2009, președintele instanței și-a exprimat nemulțumirea față de variantele propuse, invocând aspecte care privesc statistica; iar, la cererea justificată a dumnealui - argumentată prin faptul că președintele nu a mai intrat în ședințe de recursuri, cât și prin cauza lipsei cronice de personal și a nemulțumirilor celorlalți colegi față de activitatea domnului judecător Neagu Dorin -, președintele instanței „a trecut la jigniri și injurii (...), exprimate în mod repetat pe un ton violent, cât și amenințări de genul că o să vorbim altfel (dacă încerci să-mi impui un complet), situație care a determinat părăsirea ședinței de către ceilalți colegi, Maria Rusti, Pleșca Cristina, Cătălin Temneanu, Narcisa Vințilă, Murariu Anca”.

În condițiile acestui comportament, domnul judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca consideră că „reputația dumnealui în cadrul secției” - în care a încercat doar să solicite asigurarea unui just echilibru al activității judecătorilor, și a nu încerca să paseze responsabilitățile celorlalți colegi, ci doar persoanelor în drept să ia măsurile necesare - „a fost grav afectată”.

Cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art.30 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată și modificată.

Din punct de vedere procedural, Plenul reține că, în conformitate și cu Hotărârea nr.404/2006 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, verificările au presupus, în special, obținerea punctelor de vedere ale persoanelor prezente la discuțiile respective, inclusiv al președintelui instanței, precum și a unor documente, conexe chestiunii ce a generat dezbateră.

Ulterior administrării materialului probatoriu relevant soluționării cererii, acesta a fost pus la dispoziția domnului judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca, în vederea exprimării unei opinii asupra acestuia, precum și a formulării unei eventuale propuneri de probe suplimentare.

Domnul judecător arată că a luat cunoștință de materialul transmis și a declarat că nu are obiecțiuni, după cum arată că nu propune probe suplimentare.

În același timp, domnul judecător a reluat unul dintre aspectele pe care le-a invocat inițial și la care ulterior, prin restrângerea cererii, a renunțat, susținând că sesizează astfel Comisia de disciplină pentru judecători pentru modul în care i s-a repartizat de către președintele instanței o sarcină de serviciu.

Însă, acest capăt de cerere, în care sunt invocate aspecte noi și diferite, nu poate fi analizat în stadiul prezentei proceduri, mai ales că, apoi, domnul judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca a precizat că va formula o cerere separată (prin rezervarea dreptului de a sesiza pe cale separată aspectele semnalate) renunțând implicit la acest capăt de cerere, care în procedura de față nu are decât caracterul unui simplu argument, oricum nepertinent și deci inutil, având în vedere și faptul că stabilirea unei atribuții de serviciu - chiar dacă este printr-un act ce este discutabil, verificabil și retractabil - nu este de natură să afecteze reputația profesională.

Cu privire la solicitarea domnului judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca ca verificările să fie efectuate de către membrii Consiliului Superior al Magistraturii, iar nu de către Inspekția Judiciară, din cauza faptului că - afirmă dumnealui - „Bunduc Ioan a făcut parte din Inspekția CSM, lăudându-se cu relațiile pe care le are”, Plenul constată, în urma verificărilor, că domnul judecător Ioan Doru Bunduc nu a avut niciodată calitatea de inspector la Inspekția Judiciară a Consiliului Superior al Magistraturii, dovedindu-se, astfel, lipsa de temeinicie a cererii (subsidiare) formulate.

Mai mult decât atât, potrivit art.30 alin.2 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, judecătorul care consideră că reputația profesională îi este afectată în orice mod se poate adresa Consiliului Superior al Magistraturii care, după caz, poate dispune verificarea aspectelor semnalate sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii.

În Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea nr.326/2005 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, la art.15 se prevede că, „în cazul în care un judecător consideră că reputația profesională îi este afectată în orice mod, se poate adresa Consiliului”, procedură care prevede, în continuare, că verificarea aspectelor semnalate se efectuează prin intermediul Inspecției judiciare.

Această atribuție a Inspecției Judiciare este stabilită în mod corelativ în art. 43 din Regulament - coroborat și cu dispozițiile Hotărârii nr.404/2006 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii - care prevede că inspectorii din cadrul Serviciului de inspecție judiciară pentru judecători exercită și atribuții privind efectuarea verificărilor pentru soluționarea cererilor privind apărarea reputației profesionale (lit.g).

Având în vedere cele de mai sus, rezultă că cererea domnului judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca de a nu fi efectuate verificările de către Inspecția Judiciară – verificări, ce sunt obligatorii, și se concretizează într-un raport ce are, față de soluționarea pe fond a cererii de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, un caracter preliminar și consultativ - este și nefundamentată legal.

Cu privire la situația de fapt, din verificări au rezultat următoarele:

La data de 13 noiembrie 2009, domnii judecători Gheorghe Cătălin Temneanu și Gheorghe Onofreiciuc Dranca, judecători în cadrul Tribunalului Suceava - Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal, au formulat o cerere pe care au adresat-o Colegiului de conducere al instanței, prin care au solicitat modificarea completului de recursuri din care făceau parte - C2R (comercial) -, în sensul înlocuirii domnului judecător Neagu Dorin cu un alt judecător din cadrul Secției.

Motivele cererii privesc de fapt aprecieri privind lipsa de implicare în studierea ședințelor de judecată, întârzieri mari în redactarea hotărârilor etc., aspecte care au fost considerate a fi de natură a le aduce atingere carierei profesionale.

La data de 24 noiembrie 2009, a avut loc în sala 237 din Palatul de Justiție o ședință de lucru a judecătorilor Secției comerciale, de contencios administrativ și fiscal, ce a avut drept obiect configurarea completelor din cadrul secției respective pentru anul următor, 2010, avându-se în vedere și situația domnului judecător Neagu Dorin, care avea numeroase concedii medicale.

La ședință au participat: doamna Maria Ruști, doamna Cristina Pleșca, domnul Cătălin Gheorghe Temneanu, doamna Narcisa Vințilă, președintă a secției, doamna Anca Florentina Murariu, domnul Gheorghe Onofreiciuc Dranca, judecători din secție, precum și președintele instanței, domnul judecător Ioan Doru Bunduc.

În cadrul acestei ședințe, după cum declară toți participanții, s-au purtat discuții în contradictoriu, ceea ce a presupus și expunerea unor păreri ori argumente diferite.

Astfel, conform celor declarate de participanții la ședința de lucru invocată, încă de la început atmosfera a fost tensionată, discuțiile s-au purtat fără un rezultat concret, nici una din propunerile formulate nefiind agreate, având loc un schimb de replici tăioase între domnul președinte Ioan Doru Bunduc și domnul judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca, care a avut o atitudine refractară, exprimând critici privind activitatea managerială pe un ton inadecvat. De asemenea, din aceleași declarații a mai rezultat că nu au fost proferate amenințări și injurii la adresa domnului judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca.

Din interpretarea art.12 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, reiese că atât la intrarea în profesie, cât și pe parcursul ei exercitării ei, judecătorii trebuie să dea dovadă, alături de competență profesională și de aptitudini, și de o bună reputație, care, pe parcursul carierei, se suprapune ori se completează cu reputația profesională.

Reputația profesională, ca mod în care un judecător este perceput de către ceilalți, în general, trebuie să fie și să rămână neștirbită.

Fiindcă noțiunea în general este subsumată și unor factori subiectivi, care sunt, prin excelență, termeni vagi ori imprecisi, legiuitorul a considerat necesar să instituie criterii obiective, prin reglementarea unor obligații impuse judecătorilor, ce le alcătuiesc statutul, astfel încât analizarea condiției de bună reputație să devină obiectivă, pe baza unor criterii de natură a putea fi cuantificate.

Dacă acestea sunt respectate, în mod echivalent judecătorul se bucură de reputație profesională, adică acea stare incompatibilă cu elemente de natură a-i pune la îndoială credibilitatea, onoarea și demnitatea funcției.

Fiindcă reputația profesională se obține prin propriul comportament, propria atitudine sau conduită, este necesar, ca minimum de condiții, ca un judecător să respecte dispozițiile legale și regulamentare, care formează sfera de atribuții și competențe profesionale, și, în același timp, să dea dovadă de însușire și de respectare a standardelor de conduită stabilite de etica și deontologia profesională.

Așadar, unele obligații au caracter legal, iar altele au natură etică ori morală, nerezultând de aici că sfera lor este diferită, astfel că acestea nu numai că se suprapun, dar sunt în permanentă interdependență și cauzalitate, mai ales că nimic nu se opune ca unele repere de etică să fie obținute prin impunerea lor ca obligatorii, cum ar fi, spre exemplu, art.5 din Regulamentul de ordine interioară, care stabilește, ca îndatorire regulamentară, respectarea Codului deontologic.

Dacă legea obligă la un anumit comportament, ca rezultat, deontologia și etica profesională oferă mijloacele pentru a-l obține, prin standardul de conduită recomandat ori impus.

Astfel, Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor prevede în art. 90 că judecătorii și procurorii sunt datori să se abțină de la orice acte sau fapte de natură să compromită demnitatea lor în profesie și în societate, iar relațiile judecătorilor și procurorilor la locul de muncă și în societate se bazează pe respect și pe bună-credință.

Regulamentul de ordine interioară stabilește că judecătorii au ca îndatoriri: să asigure, prin activitatea desfășurată, respectarea legii; să respecte normele codului deontologic, prevederile legale; să aibă un comportament decent și civilizat în relațiile de serviciu; să dea dovadă de competență profesională și să manifeste calm, răbdare, politețe față de alte persoane, cu care intră în contact în calitate oficială.

Astfel, judecătorii pot răspunde disciplinar atât pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, cât și pentru faptele care afectează prestigiul justiției.

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor stabilește standardele de conduită a acestora, conforme cu onoarea și demnitatea profesiei, iar respectarea normelor acestuia

constituie un criteriu pentru evaluarea calității activității și integrității judecătorilor și procurorilor.

La evaluarea activității unui judecător sunt luate în considerare valori ca profesionalismul interacțiunii sociale, precum și integritatea care se apreciază în funcție de respectarea standardelor de conduită conforme cu onoarea și demnitatea profesiei, stabilite de Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor ș.a.

Dintre reperele deontologiei profesionale, cu incidență în situația de față, se pot aminti cele prin care judecătorii trebuie să impună ordine și solemnitate și să adopte o atitudine demnă și civilizată față de alte persoane și să le solicite acestora un comportament adecvat.

De asemenea, judecătorii sunt datori să se abțină de la orice acte sau fapte de natură să compromită demnitatea lor în funcție și în societate.

În privința relațiilor judecătorilor în cadrul colectivelor din care fac parte acestea trebuie să fie bazate pe respect și bună-credință, indiferent de vechimea în profesie a judecătorilor și de funcția acestora.

Judecătorii și procurorii nu își pot exprima părerea cu privire la probitatea profesională și morală a colegilor lor.

Toate aceste obligații - legale, regulamentare și de etică și deontologie profesională - se întrepătrund și constituie, în ansamblul lor, statutul profesiei de judecător, conducând, prin respectarea lor, la adevărata reputație profesională.

Relația dintre reputația profesională și reputație este aceea ce se poate exprima în ideea că reputația profesională a unui judecător - specializată și particularizată, prin natura profesiei - se suprapune, ca o condiție necesară, unei bune reputații, iar nu oricărui gen de reputație, având în vedere faptul (general-) lingvistic (semantic) că prin reputație se înțelege părerea publică despre cineva (sau ceva); felul în care cineva este cunoscut sau apreciat etc., reputație (faimă) care poate fi nu numai favorabilă, ci și defavorabilă (nefavorabilă).

Așadar, reputația profesională a unui judecător este prelungirea unei bune reputații, de unde reiese că simpla atingere adusă reputației unei persoane, ca atribut inherent și

indisolubil al personalității umane, nu se poate repercuta în mod obligatoriu asupra reputației profesionale (reciproca fiind însă valabilă).

În condițiile în care se prezumă că orice judecător se bucură de reputație profesională, aceasta poate fi afectată, atinsă, știrbită prin diverse împrejurări, acte, stări, situații sau, așa cum le denumeste legea, „în orice mod” (deci și în scris, prin viu grai, semne etc.). De aceea se impune ca, atunci când se constată o situație de acest gen, mai întâi să fie stabilită acea realitate susceptibilă de a modifica percepția ori aprecierile celorlalți.

Așadar, în primul rând, trebuie dovedită acea situație reclamată, iar, în al doilea rând, să fie analizat dacă împrejurarea de fapt dovedită este de natură să afecteze ori a condus la atingerea reputației profesionale.

În situația de față, este dovedit doar că au avut loc discuții contradictorii cu ocazia unei ședințe de lucru, „cu replici tăioase”, însă nu este probat că au avut loc fapte constând în injurii, jigniri ori amenințări, simpla afirmație a autorului sesizării - ce provine din modul propriu de percepție, subiectiv, și, prin urmare, neputând fi pus la îndoială - necoroborându-se în mod convingător cu declarațiile celorlalte persoane.

Domnul judecător Onofreiciuc Dranca Gheorghe afirmă, spre exemplu, că a fost amenințat că „o să vorbim altfel”, deducând că această afirmație este în strânsă legătură de cauzalitate cu faptul subiectiv că dumnealui dorea să-i impună președintelui instanței un complet, însă niciunul dintre participanți nu a relevat acest context, în condițiile în care „toți se certau”, cum a arătat unul dintre ei.

Nici injuria despre care afirmă domnul judecător Onofreiciuc Dranca Gheorghe că i-a fost adresată nu a fost auzită de către ceilalți participanți, unii declarând expres că nu s-a întâmplat acest lucru, iar alții au relevat doar existența unor expresii vulgare, folosite de ambii protagoniști, însă și acest lucru este etichetat destul de vag, în funcție, probabil, de reperele morale și comportamentale ale fiecăruia. De exemplu, un judecător participant la discuții arată că președintele a folosit o expresie aproximativ identică uneia catalogate vulgare.

De altfel, dacă cele reclamate ar fi fost reale (adică dovedite, pentru că idem est non esse et non probari) ar fi constituit în primul rând atingeri aduse onoarei, demnității și reputației unei persoane, ceea ce ar fi putut atrage analiza incidenței unor dispoziții penale -

care oricum, pe fondul succesiunilor de reglementări, au dat naștere în practica judiciară la exprimarea unor opinii juridice diametral opuse, deci discutabile și controversate, în ceea ce privește aplicarea lor; a unor dispoziții contravenționale, sub modalitatea legală prevăzută de art.2 punctul 1 din Legea 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice (cum ar fi proferarea de injurii, expresii jignitoare sau vulgare ș.a., în condițiile legii respective) ori a celor disciplinare în modalitatea faptică a unei atitudini nedemne.

În acest context, procedura ar fi avut un alt curs, cu o altă competență, și, fapt mai important, ar fi presupus un alt mod de administrare a probatoriului.

Or, domnul judecător susține că se limitează strict la procedura apărării reputației profesionale, astfel că verificările nu pot împrumuta caracterul altor proceduri jurisdicționale ori administrative, deoarece nu se poate realiza pe căi ocolite ceea ce legea stabilește că este lăsat - ca o condiție de procedibilitate, cel puțin - la latitudinea persoanei presupus vătămate.

De altfel, lipsa existenței unor indicii restrânge chiar dreptul și obligația sesizării din oficiu, pentru cercetarea unei posibile abateri disciplinare.

Prin urmare, din toate dovezile administrate reiese că în ședința respectivă nu au avut loc decât discuții inadecvate scopului pentru care au fost inițiate, ce au depășit cadrul normal al unor dezbateri, fiind lipsite de un dialog eficient, cu o lipsă de comunicare reală, context în care nu au fost identificate concret afirmațiile dintre președintele instanței și autorul cererii, reieșind doar că au existat replici ce se încadrează în modurile proprii de percepție și de comportament.

Această stare de lucruri nu este de natură a aduce atingere reputației profesionale a domnului judecător, mai ales că aproape toți participanții au declarat că dumnealui a avut un comportament necorespunzător, prin aceea că „i s-a adresat deplasat domnului președinte”; „domnul judecător Onofreiciuc Dranca a avut încă de la începutul discuțiilor o atitudine ostilă și refractară”; „domnul judecător Gheorghe Onofreiciuc Dranca a început să ridice vocea și să vorbească pe o tonalitate agresivă și inadecvată” etc.

În aceste coordonate, participarea la un schimb de cuvinte nu este de natură să-i afecteze reputația profesională, mai ales că nu se poate prevala de propriul comportament

inadecvat pentru a cere protecția lui, pe calea apărării reputației profesionale, deoarece rațiunea instituirii unei asemenea proceduri s-ar transforma în contrariul ei.

Procedura apărării profesionale tinde să repare un prejudiciu personal-nepatrimonial, iar nu să încurajeze atitudini ori manifestări subiective și orgolii personale, născute din disputele de idei.

Toate acestea conduc la concluzia că cererea formulată este neîntemeiată, motiv pentru care se impune respingerea ei.

Apreciind că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art.30 alin. (2) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, cu modificările și completările ulterioare,

Prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. 1- Respingerea ca neîntemeiată a cererii de apărare a reputației profesionale formulată de către domnul Gheorghe Onofreiciuc Dranca, judecător la Tribunalul Suceava.

Art. 2- Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare.

Data în București, la data de 25 Februarie 2010

Președinte

Judecător Florin BEJINARU

